

SLOVENSKI NAROD

Izgaja vsak dan popoldne, izvenredne oddaje in praznike. — Inzerati do 50 petil vrst & Dm 2, do 100 vrst & Dm 2,50, od 100 do 300 vrst & Dm 3, večji inzerati petil vrst & Dm 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Dm 12.-, za tuzemstvo Dm 25.- Rokopisati se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štov. 8.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 24. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Državljanske vojne v Španiji še ne bo kmalu konec:

Vlada in uporniki se pripravljajo na dolgotrajne borbe

Uporniki so sicer povsod v defenzivi, vendar pa se ne mislijo tako kmalu udati — Severno od Madrida grade svoje postojanke in se pripravljajo na trdovraten odpor

Pariz, 29. julija. r. Poročila iz Španije kažejo, da v teku večerajšnjega dne niso nastopile nikake bistvene spremembe. Vlada čete napredujejo severno od Madrida ne da bi dosegle kakšno odločilno zmago. Z uporniške strani zatrjujejo, da so se uporniki utrdili na gorskih grebenih severno od Madrida, od koder jih bo težko pregnati. Zato celo računajo s tem, da se bo položaj zaradi tega stabiliziral in da je računati z dolgotrajnimi borbami. Uporniki so povsod drugod v defenzivi. Njihov položaj je zelo otežkočen zaradi tega, ker je delavstvo in po večini tudi kmečko prebivalstvo povsod proti njim. Zato se morajo tudi tam, kjer so sicer absolutni gospodarji, boriti z velikimi težavami. Stalni zahtevni napadi, podobni pravcati gverileki vojni zelo demoralizirajo uporniške čete, ki so izgubile pogum zaradi porazov zadnjih dni. Vladnim četam se je posrečilo vzpostaviti zvezo med Madridom in portugalsko mejo na eni ter med Madridom in vzhodno obalo na drugi strani. Upornikom sedaj grozi, da jim vladne čete padejo v hrbet, dočim so se vladne čete na drugi strani zagotovile dovolj živih in municije. Vse pa kaže, da državljanske vojne v Španiji ne bo še kmalu konec. Uporniki skušajo spraviti maroške čete v Španijo, s čimer bi vsakekor dobili nadmoč nad vladnimi četami, toda vlada je s pomočjo mornarice dovoz iz Maroka onemogočila. Sedaj prevladajo le manjše oddelke z letali, kar pa je zelo dolgotrajno in ne pomeni posebne okrepitve upornikov. Visti, da je vlada dobila 70 bombnih letal, so izzvale v uporniškem taboru veliko vznemirjenje. Kakor v Abesiniji, bo najbrže tudi v Španiji odločilnega pomena nadmoč v zraku. Uporniki imajo po zatrjevanju vlade samo okrog 10 letal, dočim razpolaga vlada sedaj z nad 100 letali.

Poveljnik upornikov general Mola

v Alicante, Valencia in Barcelono popolnoma v svojih rokah

Križarka prestopila na stran upornikov

Madrid, 29. julija. o. V službenem listu vlada proglasila posadko križarka Cervantes za dezertlerje, ker je prestopila k upornikom. Vlada poziva hkratu vse španske vojsne brodogojce, da ladjo takoj izsledijo in jo prisilijo k predaji. Če se ne bi hotela vdati, naj jo potopi. Izvedelo se je, da so uporniški oficirji na ladji, ki so jih mornarji prvotno zaprli, posadko ukanili in se spet polastili poveljstva nad ladjo. Ladja je odplula v neznan smer.

Položaj upornikov

Henday, 29. julija. AA. O splošnem položaju upornikov poročajo: V rokah upornikov se nahajajo pokrajine Navara, Alava, Guadalupe, Saragossa, Leon Sorja, Galicija, Badajoz, Huesca in Lerita. Uporniški oddelki prodirajo proti Madridu in so zasedli planote severno od Madrida.

O položaju uporniških čet na jugu pa ni zanesljivih poročil. Po poročilih radijske postaje v Seville so uporniki gospodarili Andaluzije. Po drugi strani pa je znano, da imajo vladne čete krepko v svojih rokah

železniško progo iz Madrida v Murcijo in Alicante. Zaradi tega uporniki doslej še niso mogli presekati zveze Madrida z Alicante. Vladni oddelki so pobili upornike pri Albaceti.

General Franco reorganizira upornike

Sevilla, 29. julija. s. General Franco je prispel v Seville. Tu namerava nadaljevati akcijo proti madridskemu režimu. Sedaj zbira okrog sebe uporniško vojsko. Proti Madridu bo pričel prodirati hkratu z vojsko generala Molla, ki si skuša po zadnjih porazih v Guadarrami opomoči. Uporniki menijo, da se bodo vladne čete težje upirale upornikom, če bodo hkratu z dveh strani prodirali proti Madridu.

Vojaška atašeja v Rimu na strani upornikov

Rim, 29. julija. o. Španska vojaška atašeja pri poslanstvu v Rimu polkovnik Estrada in pomorski kapetan Villegas sta izjavila poročevalcu Tribune, da ne priznavata več madridske vlade in da se bosta pokorila le uporniški vladi, ker je general Franco izjavil, da ostane zvest republiki. Ostavke pa nista podala, ker smatrat, da bodo uporniki v bližnjih dneh vrgli režim ljudske fronte.

Uporniki groze Franciji s prekinitvijo odnosajev

Če bodo zmagali, se bodo maščevali za podpiranja španske ljudske fronte

Pariz, 29. julija. AA. »Liberte« prinaša poročila iz Casablance, da so vladne čete v borbah na Guadarrami imele trikrat večje izgube kot uporniki. List tudi trdi, da čete generala Morea še zmeraj držijo v rokah vodovodne cevi madridskega vodovoda. General de Llano je izjavil kasnikarjem, da bo uporniška armada, čim prevzame oblast v Španiji, prekinila vse odnose s francosko vlado, ki je španski ljudski fronti poslala v pomoč letala.

70 francoskih letal v Španiji
Pariz, 29. julija. s. Silno iznenadenje je izzvala vest iz španskega vira, da je v Španijo že prispelo 70 francoskih letal, ki jih bodo uporabili proti upornikom. Začudenje je tem večje, ker je francoska vlada v smislu službenega poročila sklenila, da ne bo dovolila izvoza letal, orožja in streliva v Španijo.

Hitler poklonil 50.000 mark za španske begunce
Berlin, 29. julija. r. Državni kancler Hitler je poklonil 50.000 mark za podporo nemškim beguncem iz Španije.

Nemški protest v Madridu

Berlin, 29. julija. r. Nemški poslanik v Madridu je odločno protestiral pri španski vladi zaradi porušitve Doma nemške delovne fronte in nemške ljudske šole v Barceloni in zahteval odškodnino tudi za vsako škodo, ki so jo zaradi napadov s strani vladnih čet trpeli nemški državljani.

Atentat na francoski brzovlak

Toulouse, 29. julija. AA. Na brzovlak, ki vozi iz Pariza proti španski meji je bil izvršen atentat, ko je brzovlak dirjal s 110 km hitrosti skozi vas Lande. Zasilila se je nenadoma eksplozija in nato je prišlo do katastrofe. Sodne oblasti so takoj uvedle preiskavo o motivih tega zločina. V brzovlaku se je peljalo mnogo španskih beguncev.

V Španiji vladajo anarhisti

V vladnem in uporniškem taboru vladajo velika nesoglasja, ki jih izkoriščajo ekstremni elementi

Pariz, 29. julija. r. Uredništvo »Journal« je poslalo svojega posebnega poročevalca v glavni stan španskih upornikov k generalu Francu, od katerega je zvedel, da so dosedaj prepeljali iz Maroka v Španijo že več oddelkov maroških legionarjev. Če bo uspelo pripeljati v evropsko Španijo 15 do 20.000 legionarjev, ne bo sile, ki bi se mogla zoperstavljati tej disciplinirani vojski na njenem pohodu proti Madridu.

Poročevalec je nadalje izvedel, da med generaloma Francu in Molom ni sporazuma o vseh vprašanjih, toda prav takšno nesoglasje vlada tudi med posameznimi skupinami madridske ljudske fronte. Sploh ni mogoče povsem zanesljivo reči, kdo prav za prav sedaj vlada v Španiji. Še bolj točna je trditev, da je Španija v oblasti anarhistov, ki s pomočjo svojih tajnih celic terorizirajo po vsej državi in vsakekar prisilijo, da se jim pokori. Madridska vlada je

prav za prav v njihovih rokah, ker nima že nobene avtoritete več.
List ima iz drugega vira vest, da je 6.000 vladnih španskih vojakov zbežalo na Portugalsko, kjer pa jim oblasti niso odvzele orožja. Vojaki so se tam odločili, da prestopijo v uporniški tabor. Ta vest je izzvala silno pozornost v pariških političnih krogih, ker je znano, da se baš sedaj mudi v Londonu portugalski zunanji minister.

rvavi medsebojni obračuni

Barcelona, 29. julija. r. Med anarhisti in socialisti, ki so uspešno likvidirali uporniško gibanje v mestu, je prišlo sedaj do krvavega medsebojnega obračunavanja. V dosedanjih spopadih je bilo ubitih in ranjenih že zelo mnogo ljudi. Oboji niso odložili orožja, ki so jim ga oblasti dale v prvih dneh, ko se je bilo treba boriti proti skupnemu sovražniku. Zdaj z njim likvidirajo svoje posebne račune.

Turški novinarji v Jugoslaviji

Zanimivi članki v turških listih

Carigrad, 29. julija. AA. Turški novinarji, ki so med balkansko konferenco in pri drugih prilikah prebivali v Jugoslaviji in obiskali jugoslovensko prestolnico, so objavili v ankarških in carigradskih listih več zanimivih člankov, v katerih opisujejo svoje vtise in doživljanje. Veliki carigradski list »Tantane« piše n. pr. Viteški kralj Aleksander I. je spreminil majhno balkansko mesto v najmodernejšo in najlepše mesto na Balkanu. Veliki kralj je osredotočil vse v Beogradu. S tem je pokazal vsemu svetu, da je postal Beograd ne samo srce vseh Jugoslovenov, temveč tudi njihov ponos.

Večernik »Haber«, ki izhaja v Carigradu, priobčuje med drugim članek svojega urednika Murata Sertogua, v katerem pravi med drugim:

Prvo, kar lahko ugotovimo, je okolnost, da so Jugoslovenci zelo delovni, razumni in junaki. Kakor hitro sem stopil na jugoslovensko zemljo, sem takoj opazil kako dela to marljivo ljudstvo. Vsa polja so obdelana in nikjer ni neobdelane ledine. Iz tega, kar sem videl, je mogoče takoj sklepati, da je to pravi kmečki narod. Jugoslovensko kmetijstvo je lahko Turkom za vzor. Kakor so lepe vasi, tako so lepa tudi mesta, ki v ničemer ne zaostajajo glede lepote, higijene in reda. O jugoslovenski prestolnici pravi list: Vsi, ki so videli Beograd pred 15 leti, se sedaj čudijo. Svetovna vojna je mesto uničila, v povojnem času pa so ga nanovo zgradili, tako da je najmodernejšo in najlepše urejeno mesto. Ulice so asfaltirane. Poleg veličastnih zgradb

tudi prirodna lepota ni zanemarljena. Po cestah so zasajena drevesa in zelene trate so posejane na obeh straneh širokih cest. Zgradbe so okusno zgrajene. Lepoto mesta cenimo po lepoti ulice in če je ulica lepa, je tudi mesto lepo. Beogradske ulice so lepe. S tem v zvezi kritizira list olepševalno komisijo za Carigrad, ki bo obiskala velika evropska mesta. Pisec pravi, da bi bil greh, če bi se komisija napotila na tako dolgo potovanje in ji priporoča Beograd, ki je od Carigrada oddaljen samo 23 ur. Komisija se bo osebno prepričala o vsem, kar bi moglo koristiti Carigradu. Če bi bil Carigrad urejen kakor Beograd, bi to zadostovalo in bi bilo mnogo. Pustimo zaenkrat London, Pariz in Berlin.

List objavlja tudi članek svojega urednika, ki opisuje obisk na Oplencu, svetem mestu vseh Jugoslovenov. Po opisu znamenitosti in notranjosti hrama, piše list:

Kdor zapusti ta veličastni hram, ga zapusti s težkim srcem, ob spominu na velikega slovanskega sina, kralja - mučenika. Ta kraj je vsem Jugoslovenom svet. Vsi, ki prihajajo semkaj, pa najsi so Hrvati, Slovenci ali Srbi iz najrazličnejših krajev države, se vračajo z Oplenca, prešinjenci z isto jugoslovensko idejo. Oplenec daje ljudstvu iste ideje in iste misli in isto prepričanje.

Podobno pišejo tudi drugi turški novinarji in opisujejo svoje vtise iz Jugoslavije. Večina teh člankov, ki govorijo tako laskavo o Jugoslaviji, so bogato okrašeni s slikami.

Teniški dvboj Madžarska — Jugoslavija

Trenutno vodijo Madžari s 3 : 0

Budimpešta, 29. julija. V ponedeljek se je tu začel teniški dvboj med Jugoslavijo in Madžarsko. Prvi dan je Madžarska vodila 2 : 0 po porazih Kukuljevića in para Kukuljević-Mitić. Včeraj se je tekmovalje nadaljevalo ob navzočnosti regenta admirala Horthyja. Pete je po izredno ostri borbi premagal Mitića 6 : 0, 6 : 3, 4 : 6, 4 : 6, 6 : 1. Vršil se je nato double med Madžaroma Dallos-Fereny in Jugoslovenoma Pal-

lada-Punčec. Zaradi neznosne vročine se je ta tekma pričela šele ob 18. in je morala biti zaradi mraka prekinjena pri stanju 6 : 3, 4 : 6, 4 : 6, 6 : 4, 6 : 4. Igra je bila zelo zanimiva in polna napetih momentov zlasti ob mreži. Madžari trenutno vodijo 3 : 0. Na sporedu je še nadaljevanje prekinjenega doublea ter singla Pallada-Gabrowitz in Punčec-Szigety.

Abesinski cesar gre v Brazilijo

Cesarica pride v London, nakar oba odpotujeta v Ameriko, kjer nameravata ostati

Jerusalem, 29. julija. r. Bivša abesinska cesarica Makonen, ki se še vedno mudi v Palestini, se sedaj pripravlja na pot v Anglijo, kjer se bo pridružil cesarju Hailu Selasiju, ki se pripravlja na to, da za redno zapusti angleško ozemlje. Cesar je silno

ogorčen zaradi postopanja angleške vlade. Sklenil je, da se bo naselil v Braziliji. Brazilska vlada mu je že dala posebno dovoljenje za bivanje na njenem ozemlju. Sedaj namerava likvidirati samo še nekatera finančna vprašanja.

Angleška rezervna armada

London, 29. julija. AA. DNE poroča: Vojni minister Duff Cooper je izjavil v spodnji zbornici, da namerava organizirati novo pehotno rezervno, ki bo najprej štela 70.000 vojakov. V to službo bodo sprejeti neoznjeni moški od 17. do 25. leta.

Anglija bo zgradila še en veleparnik

London, 29. julija. AA. V spodnji zbornici je parlamentarni tajnik finančnega ministrstva izjavil, da je finančni minister Neville Chamberlain sporočil fusionirani

družbi Cunard White Star v imenu vlade, da soglašajo z gradnjo še enega veleparnika oblike »Queen Mary« ob enakih pogojih (glede subvencije itd.), kakor je bila zgrajena sama »Queen Mary«.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE

Carib, 29. julija Beograd 7, Pariz 20,21875, London 15,35, New York 306, Bruselj 51,60, Milan 24,15, Amsterdam 207,875, Berlin 123,10, Dunaj 57,20, Praga 12,675, Varšava 57,70, Bukarešta 2,50.

Gasilstvo v Mariboru in okolici

Mariborska gasilska četa se pripravlja na proslavo 65-letnice svojega obstoja

Maribor, 28. julija. Početki organiziranega gasilstva v naših krajih segajo v dobo Rimljanov, ki so vzdrževali v mestih ustrojene požarne breme. Srednji vek je v obrambi pred ognjem prepuštil posamezniku samemu sebi in šele razvoj meščanstva v visokem srednjem veku je združil varstvo mesta pred ognjem s gradbeno in policijsko mestno politiko. Vsi za vojaštvo sposobni moške so morali v slučaju požara sodelovati, mestni magistrat pa je skrbel za dovoljene vodnjake, za razpoložljive posode ter držal v službi požarnega nočnega čuvaja, za katerega izjemno v Mariboru l. 1475, da je dobival za deset noči službe 75 pfenigov plače. Na temeljih političnega, združenega s mestno gradbeno politiko ter sodelovanja vse meščanske soseske pri gašenju požarov so živela naša mesta in z njimi tudi Maribor tja do konca XVII. stoletja.

Mesto, katero je s svojimi požarnimi ureditvami postalo izhodišče tudi za Maribor, je bilo Dunaj, ki je izdal l. 1557. gasilski red. Pod vplivom dunajskega požarnega reda so v XVII. stoletju začela poлагoma vsa notranjavarstvska mesta vzdrževati v meščanskih hišah kadi z vodo, uporabljati dimnikarje, zahtevati ometanje dimnikov in ognjišč, nadomeščati lesene dimnike z zidanimi ali glinastimi, nastopati proti razsvetljavi s tleskami in leščkami itd. Da pa je zlasti zadnje ostalo pri nas v mestih kakor na deželi ne na papirju, dokazuje dvojne poznejše primerov: l. 1789. je izdal notranjavarstviški gubernijski odlok, da morajo gostilničarji oskrbeti v hlevih laterne, da se v hlevih ponovno prepoveduje pušenje tobaka ter da se morajo opremiti z laternami vozniki, ki so tedaj uporabljali večnoma treske; in še v sedemdesetih letih XIX. stoletja vidimo v št. lju pri Velenju učitelja, kateri si sveti ponoči okoli šole s tresko.

Ako pa ni mogla javna oblast preprečiti požarov posredno z navedenimi prebivalstva na ravnanje z razsvetljavo, kurjavo itd., je storiła tozadevno v XVIII. stoletju veliko neposredno in z organizacijo gašenja požarov. Posredno je javna oblast delovala proti požarom s kontrolo gradbenih del, kjer je zlasti kontrolirala zidavo kuhinj in dimnikov, specijalno v mestih pa z borbo proti lesenim in s slamo kritim hišam. Maribor je v tem pogledu šel z državnim požarno politiko tako daleč, da je v začetku XIX. stoletja ustanovil lastno mestno opetkarno pri Kamnici, preko katere so bile do sredine XIX. stoletja večnoma zamjenjane mariborske lesene hiše z zidanimi. Upravno pa je terezijanska doba poleg tega uredila požarnišvo z gasilskimi redi ter z njimi na osnovi običajev razdelila gasilske funkcije. V mestih je bila urejena služba nočnih čuvajev v cerkvenih stolpih. Nabavilo se je gasilsko orodje ter razdelilo med hišne posestnike ter večje podjetnike. K preventivnemu požarnišvu so bili pritegnjeni zlasti dimnikarji, ki postanejo nekaki požarni nadzorniki. Vodstvo gašenja pa je po tradiciji pravno prešlo v roke županov ter političnega oblastva. Občine so bile primorane skrbeti za gasilsko opremo, zlasti za brigalne. Pri gašenju pa je terezijanska doba namesto prejšnje celotne soseske pritegnila v prvi vrsti obrtnike. Dimnikarji in krovič so morali priti na kraj požara z lestvami, tesarji in zidarji s sekirami in žagami, sodarji, kovači, livarji in ključavničarji so prevzeli delo pri brigalah, mlinarji so skrbeli za napeljavno vodo, strojarji, ribiči, jermenarji, kositarji in knjigovezi so črpali vodo, vrvarji, suknarji, krznarji in steklarji so nosili na pogorišče lestve, kotlarji, tkalci, sedlarji, mlinarji in barvarji pa

sekirali. Trgovci so čuvali rešene predmete, pekli, mizarji, puščkarji, čevljarji, krojači, mesarji, natačkarji in muzikanti pa so se morali v slučaju požara sbrati pred rotovščem ter biti na razpolago gasilemu vodstvu. Istotako so bili dolžni vsi lastniki konj dati gasilemu vodstvu na razpolago vprekne živine ter vprego. In poleg tega uvede terezijanska doba l. 1756. napreje za Češko, nato pa tudi za naše kraje dolžnost, da se morajo v ravnanju s gasilskim orodjem vaditi mestni uslužbeni in nameščenci vsaj enkrat na mesec. Kakor pa je zadnja naredba ostala kljub kontroli kresaj zaenkrat večnoma na papirju, tako se je tudi le počasi uveljavila dolžoba iz leta 1773, da dobijo oškodovanci pri požarih, nevihtah in povodnih javno podporo.

O tem piše znani zgodovinar profesor Baš v brošuri, katero je založila mariborska gasilska četa za svojo 65letnico 1. in 2. avgusta. Vsa preteklost gasilstva v naših krajih pa se bo prav posebej zrcalila na gasilski razstavi v uniojski dvorani za časa Mariborskega tedna. Pomož Bog!

G. J. Tscheligi, ustanovni član

Šel sem po gasilskih sledovih vse tja do rojstva mariborske gasilske čete, k g. J. Tscheligi, pivovarnarju v Mariboru. Zelo prijazno me je sprejel 84letni, a mladostno čil in prožen gospod. Takoj so me osvojile njegove dobrote oči in v prijetnem domačem tonu mi je pripovedoval:

Po nekem večjem požaru na Dunaju so pričeli tudi Mariborčani misliti na samopomoč v sili in ustanovili 1871. gasilsko društvo. Navdušenje je bilo veliko in takoj se je priglasilo nad 120 meščanov vseh slojev v ta plemeniti krožek. Med temi sem bil tudi jaz. Vsi meščani, brez razlike, so radevolje denarno prispevali. To lepo navado opazujemo med starejšimi meščanstvom še danes. Med prvimi gasilskimi orodjem je bila lesena in pa težka ročna brigalna. Z leseno brigalno je bil pač križ. V njenem vodnem košu so včasih shranjevali krompir in jo zaradi razsušenosti večkrat nismo mogli spraviti v pogon. Ročna brigalna je bila zelo težka, gasilci smo jo morali sami spraviti na požarišče in goniti jo je moralo izmenoma 16 moških, ki pa niso zdržali nad 3 minute. Postal sem plezalec (Steiger) in bil s ponosom vse do svoje poroke l. 1876. Takrat so me degradirali, pa nisem bil prav nič užaljen in se udeleževal naprej, kolikor mi je čas dopuščal. Saj je šlo za celoto, za varnost našega lepega mesta. Rad se spominjam teh časov. Bila je prijetna, odkritosrčna družabnost in lepo tovarištvo, očiščeno in preizkušeno v težkem delu in mnogokrat v velikih nevarnostih. Imena poveljnikov boste našli v kroniki. Tudi teh se rad spominjam, bili so vrli možje, ki so veliko žrtvovali, da so spravili mariborsko gasilstvo za res zanesljivo in udarno silo, znano daleč po svetu. Z uniformo se nismo postavljali, dobili smo neke preproste bluže, druga obleka je bila naša. Kakor boste našli v starih zapisnikih, je bilo naše delo blagoslovljeno z mnogimi lepimi uspehi. In tako se še danes rad pomudim v mislih pri gasilstvu in tistih lepih časih, ko je medsebojno spoštovanje bilo veliko večje, vezi v družbi kakor fine strune, ki so lepo, lepo zvenele. Želim vam, gospod poveljnik, da tudi vas v težkem in plemenitem udeleževanju spremlja vsa sreča.

Prisrčno sva se poslovila in po prašni Koroški cesti me je spremljala lepa melodijska starih časov, lepa zgodovina naše čete in pa dobrote oči g. Tscheligi, kateremu ključem iskren gasilski: Pomož Bog! — Poveljnik Ramsak.

Ivanka, ki močno jeclja, je ostala pri svoji prvi tudi, da so jo v trije stonobiki. Mestni se ni upala povedati takoj, ker se je bala. Njena prva izjava o poteku dejanja se pa ni krčila s njeno sedanjostjo. Motila se je zlasti glede časa in podrobnih obkrožnosti. Sicer pa je govorila zelo pametno in nismo dobili vtisa, da ni pripravi pametni.

Mali svet je sklenil, da je treba slišati se nekaj priči in Ivankine tovarišice, s katerimi se je vračala iz šole, ko jo je napadel prvi obtoženec. Razprava je bila preložena.

Zahteve naših zavarovancev „Feniksa“

Ljubljana, 29. julija.

Aktijski odbor za zaščito zavarovancev „Feniksa“ v Osijeku je imel 12. t. m. sešatek, na katerem je sprejel obširno spomenico ter jo poslal vladni, trgovskemu ministru, komisariju pri „Feneksu“, narodnim poslancem in senatorjem. Predlogi v tej spomenici so plod temeljitih razglabljanj, vendar pa ne izključujejo revizije ali dopolnitve zlasti v tem smislu, da bi država sama z lastnimi sredstvi posredovala, da bi vplačali prispevki zavarovancev ne bili izgubljeni in da bi se znova povrnilo zaupanje v ustanovo zavarovanja.

Po obširni obrazložitvi svojih upravičenih zahtev prosijo zavarovanci „Feniksa“ potom svojega akcijskega odbora trgovsko ministrstvo odnosno vlado, naj se s posebno uredbo takoj ustavi v vsa izplačila „Feniksa“ do končne sanacije, naj se uredbe dopolnijo ali izpremenijo v tem smislu, da se tudi zavarovancem dovolijo moratoriji, med katerimi bi plačevali samo zapadle riziko premije za primer smrti. Zaostanki na plačanih premijah bi se izplačali po sanaciji na način, ki bi se tedaj določil ali pa bi se čas zavarovanja podaljšal za toliko, za kolikor bi zaostali s plačili. Ukline naj se prepoved vlaganja tožb proti „Feneksu“ na Dunaju odnosno njegovemu pravnemu nasledniku, ki je po trgovskem zakonu odgovoren za vse obveznosti „Feniksa“. Takoj naj se prične prenova „Feniksa“ v drugo zavarovanje z izločitvijo organizacijskega odbora iz vrst akcijskih odborov v vsej državi, ki bi pripravil vse potrebno za legalizacijo te zadruge. sklical prvo glavno skupščino ter vodil volitve glavnega upravnega in nadzornega odbora, le ta bi pa potem organiziral volitve podrejenih odborov in nadzornih odborov na vseh sedežih združenih podružnic ali glavnih zastopstev, v kateri bi moral priti po en zastopnik vlade kot posvetovalni in kontrolni organ. Ta bi v glavnem pazil, da bi se vse rezerve, v kolikor ne predstavljajo nepremičnin ali posejnih zavarovancev, nalagale v državno papirne vrednote. Končno zahtevajo za zavarovanci, naj se pripravi gradivo za morebitno sodno postopanje proti dunajski centrali „Feniksa“ odnosno njegovemu pravnemu nasledniku.

Red vladaj povsod

Ljubljana, 29. julija.

Sem pristaš reda. Vsakdo se počuti ugodno, če vidi, da vlada povsod red. In zato je prav, da vlada red. Znatni pa je treba ta red napraviti in sicer tako, da bo pravi onem, ki red zahteva in onem, ki se mora reda držati. Naša slavna občinska oblast pa ne zna delati reda, prav za prav ga ne zna delati niti njemu spoštovani in ugledni organi. Pogledimo, zakaj.

Tudi sem bil priča, ko je mestni tržni nadzornik uvedel nov red vožnje po trgu in okrog njega. Na lastne oči sem videl, kako je zjutraj dajal navodila stražnikom in kazal kod in kako morajo voziti vsa vozila brez izjeme. In sem takoj videl, da ne bo šlo, in ni šlo. Zato ne, ker je g. tržni nadzornik pozabil, da niso vsi imeli ta čas njegovih možgan in tedaj niso mogli vedeti, kaj hoče z novim redom. Pa se je dogajalo to, da je stal stražnik na cesti ob Krekovem trgu in gledal, kako so kmetice in prodajalke privozile od spodnje poti do njega, nakar jih je narahlil, zakaj da vozijo tod, če morajo voziti po Kopitarjevi ulici na Krekov trg. Razume se, da se je vsaka izgovarjala s tem, da o novi naredbi nič ne ve in je morala po tej vročini lepo nazaj. Le en večji voz z dvema konjema je moral stražnik pustiti mimo, ker se na tesnem prostoru pač ni mogel obrniti.

In vprašal sem se, kakor se je te dni vprašalo sto njih, zakaj se ni postavila straža ali pa napis na spodnji del ceste, da se tako opozori na smer vožnje? Pustiti pripeljati vozove in vozilke do konca nepravne smeri in jih tam narahliti ter zavrniti, ni baš naprednejši način za uvedbo novih voznih predpisov. Sicer pa ne vem, če spada tudi to v kompetenco tržnega nadzornika. Mislim, da bi bila zanj hvaljeviška naloga pregled živil, ki pridejo na trg, da se ne bi prodajale črvice gobe in gnilo sadje, kar sem imel priliko ugotoviti istega dne. Prav bi bilo, ko rečeno, da se postavijo napisne table ali pa stráža na pravi kraj, da ne bodo ženske klele in delale odgovornežnega onega, ki tega ni kriv.

Tudi bi bilo prav, ako bi mestna občina prepovedala prodajo sadja in zelenjave po hišnih vezah. Ni prav nič levo in še manj estetično, če vidiš v vsaki drugi veži zeleno ali belo pleškan voz in na njem sadje in zelenjavo. Tudi te, po sili prodajalne, niso nič po gođu stanovalcem v dotičnih hišah. Hišnemu lastniku je težko to dopovedati, ker mu gre za najemnino. Take prodajalne, v kolikor sem jih videl, so na Miklošičevi cesti, Wolfovi ulici, Selenburgovi ulici, Tyrševi cesti itd. Na Miklošičevi cesti je v isti hiši več pisarn in celo odvračal, je zelo neuredno. Če se stanka morajo ogibati kupcem ali ne, spetno. Za prodajo sadja in zelenjave naj služi trg in prodajalne hišne veže pa naj ne postajajo prodajalne, ker to ni lepo in tudi za tujce, ki jih je vsek dan več v

Ljubljani, ni to najlepša slika. Prav je zato, da se tudi tu napravi red. K. S.

Obrtna razstava v Kamniku

Kamnik, 29. julija.

Gospodarski položaj naše obrti, tega za narodno gospodarstvo tako važnega faktorja, je danes, če že ne slabši, pa gotovo enako slab, kakor je gospodarski položaj našega kmeta, ki pa uživa vendar neko zaščito in zanimanje, tako a strani oblasti, kakor tudi a strani javnosti, medtem ko ostanja gospodarski problem našega obrtniškega stanu več ali manj ob strani in do danes ni bil deležen konkretnih in uspešnih ukrepov v tem pogledu.

Da odpomore temu zlu, se je obrtnodruštvo za srez Kamnik odločilo prirediti vsako leto obrtne razstave. Namen teh razstav je zainteresirati bližnjo in daljno okolico za obrtne izdelke, ki se izdelujejo v našem kraju. Drugi še važnejši namen teh prireditvev pa je medsebojno izpolnjevanje mojstrov, pomočnikov in vajencev s tem, da od časa do časa postavijo svoje izdelke pred ljudsko sodbo. Samo ob sebi je razumljivo, da bo vsak razstavljalec izbral vsa sredstva in možnosti, da razstavi najboljšo in najlepše delo. S tem pa je namen prirediteljev tudi dosežen.

Ze lanska razstava je bila zelo lepa in od javnosti splošno priznana; kar je pričel velik obisk. Obrtniki so nam z razstavljenimi predmeti pokazali svoje možnosti in sposobnosti, številni obiskovalci pa so imeli priliko prepričati se, da se izdelki naših obrtnikov lahko kosajo z izdelki iz tujine in da jih v pogledu solidnosti celo prekašajo.

Letošnja obrtna razstava se bo vršila od 2. do 16. avgusta v vseh razpoložljivih prostorih kamniške osnovne šole. Priglasenih je mnogo več razstavljalcev, kakor lani in posamezniki so zavzeli večje prostore. Med vodilnimi izdelki obrtnišva, bo tudi na letošnji razstavi najvidnejše zastopana mizarska obrt, nato umarska, kovinska, keramična, tekstilna, klobučarska itd. Pokojnega Jožka Steteta, ki nam je ob priliki lanske razstave s toliko ljubeznijo priredil razstavo narodnih noš in raznih starih in znamenitostih, letos ni več med nami in zaradi tega ta del razstave letos tudi odpade.

Pokroviteljstvo nad letošnjo razstavo je prevzel g. Ivan Polak, večletni predsednik obrtnih združenj in častni predsednik obrtne družbe za srez Kamnik.

Da povzdigne pestrost sporeda ob časnih obrtnih razstavah, bo tudi naš agilni športni klub priredil več tekmovalj in sicer 2. avgusta svoj športni dan s teniskimi, plavalnimi in nogometnimi tekmami ter boksom in rokoborbo, v dne 8. in 9. avgusta pa se vršijo na mestnem kopališču podvezne plavalne tekme za prvenstvo dravske banovine.

V smrt zaradi slabega izpričevala

Ljubljana, 29. julija.

Dne 21. t. m. je prijavil železničar A. Ukmar, stanujoč s svojo soprogo v mestnih hišah na Vodovodni cesti 68, da je istega dne neznano kam pobegnil njegov 17-letni sin Ladislav, dijak III. meščanske šole na Prulah. S seboj je vzel 150 Din in pa železniško legitimacijo za znižano vožnjo, ki mu gre kot sinu železničarja. Doma so bili prepričani, da sin ni odšel daleč in da se bo kmalu vrnil. Navzlic temu so pa takoj začeli poizvedovati za njim. Poizvedbe so pa ostale brezuspešne, dokler ni včeraj prispela iz Splita vest, da si je fant tam in sicer v parku na Marjanu končal življenje.

Nedoletni mladenič je obupal nad življenjem, ker je moral zapustiti šolo zaradi slabega izpričevala. Pobegnil je od doma, hodil nekaj časa peš, nato pa je sedel v vlak in se odpeljal naravnost v Split. Tam so se ga polotile samomorilne misli in se je ugošvil na Marjanu. Njegovo identiteto so obtemnila na podlagi legitimacije, ki jo je imel pri sebi in v katero je mladi obupanec pred smrtjo napisal, da je res njegova last.

Ubogega Ladislava, ki je bil sicer izredno miren in ubogljiv mladenič, so pokopali v Splitu, in s ta nesrečna roditelja šele po pokopu zvedela za obupno dejanje svojega sina edince.

Iz Ptuja

Jadranska sekcija Aerokluba Maribor se je ustanovila tudi v Ptuj in ima svojo delavnico na gimnaziji, kjer so člani že prav pridno na delu in si grade prvo jadrno letalo tipa »Zögling«. Klub poziva vse meščane, da pristopijo k tej organizaciji ter podpro s tem delo naših mladih letalcev.

Koncert mestne godbe v mestnem parku bo drevi ob 20. uri. Ta koncert bo obenem tudi poslovilni koncert našega agilnega kapelnika g. Bernarda, ki odhaja v Ljubljano. G. Bernard je dolga leta sodeloval pri naši godbi, ki jo je reorganiziral in povzdignil tako da lahko nastopa pri vsaki prireditvi. Pričakujemo, da bo obiščeno posetilo v velikem številu njegov zadnji javni koncert.

V vodo ga je pahnil. V bližini novozgrajenega vodobrana na Dravi se je mudil 9letni sinček sodnega uradnika g. Erjavca, ki je bil zaverovan v valove Drave. Nena doma se je za njegovim hrptom priplaval neznan fant, ki je dečka sunil tako močno da je Radislav padel v vodo. Ker ni bil vešč plavanja, je takoj izgubil pod vodo in ni dosti manjkalo, da ni utonil. K sreči je bil v bližini neki ribič, ki je dečka rešil iz valov Drave. neznanec pa je izgubil na njivo. Policija zasleduje zlobneža.

Vsiom v vinskih klet. Na Borju pri Sv. Barbari v Halozah se je vrtila kakor vsako leto tudi letos zabava na dv. Anu, v gostilni Debeljaka Rudolfa. Pri tej priliki pa sta hotela dva prijatelja dobre kapljice in jedajo priti poci do brezplačne postreže be in sta ponoči v vinskih klet. Ko sta bila že založena z vsemi dobrotami, pa ju je pri delu zasledil gospodar, ki ju je čez noč zaprl, naslednji dan pa ju je izročil orožnikom.

Negoda. Posestnikov sin Stanko Zupančič iz Hajdine je bil doma zaposlen pri mlaitilnem stroju, kjer se je nenadoma pretrgal gonilni jermen, ki ga je udaril s tako silo po glavi, da je obelzel nezavesten. Na pomoč poklicani zdravnik pa je tudi ugotovil pretres možganov.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 29. julija katoličani: Marta DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matice: Zaprtlo
Kino Ideal: Ciganska rapsodija
Kino Sloga: Schmeling proti Joe Louisu — Kanadski petorčki
Kino Union: Zaprtlo
Kino Siska: Zvoki mladosti.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trakozky ded., Mestni trg 4, in Ustari, Selenburgova ulica 7.

Iz Celja

c Nogomet. V nedeljo 2. avgusta ob 17.30 se bo pričela na Olimpijcem igrišču v Gaberju revanžna kvalifikacijska nogometna tekma med SK Ptujem in SK Olimpijom. Prva kvalifikacijska tekma je bila preteklo nedeljo v Ptuju, kjer je Olimp zmagal v razmerju 4 : 2 (4 : 1). Nedeljska tekma bo gotovo prav zanimiva.

c Nesreča ne počiva. V ponedeljek je neki deček udaril petletno mesarjevo hčerko Mileno Briskovo iz Zavadne z motiko po glavi in jo močno poškodoval. Istega dne je padel 12letni delavčev sin Stanko Rak z Zg. Hudinje z drevesa in se obšutno poškodoval po hrbtu. V nedeljo je neki osebni avtomobil na cesti med Sevnico in Bregom podri 23letnega slikarskega pomočnika Franca Popilarja iz Zavadne pri Celju na tla in mu zlomil denso roko. V nedeljo je padel na 44letnega delavca Ivana Melavca z Rečice ob Savinji težek hloď in mu zlomil levo ključnico. V ponedeljek je padel 15letni natakarski vajenec Robert Döcker iz Gaberja na cesti v Gaberju s kolesa in se močno poškodoval po glavi in rokah. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Z Jesenic

Šolska deca se je vrnila s počitnic. V ponedeljek se je vrnila naša šolska deca s počitnic na Uskovnici. Težko ji je bilo slovo od gorske pokrajine, a sladki so bili objemi mame na Jesenicah, ko so sprejemale svoje ljubljenske lepe rejene, svežih, zdravih obrazov. Skupno se je pripeljalo 33 otrok, obiskov na Uskovnici pa je bilo 45. Zlati bi se deca rada odpeljala še na morje, a kaj ko ni denarja, ne bogatih stricov. Zaupanje pa ima v predsednika občine mag. phar. g. Jožeta Zabkarja.

Jesenjska sokolska skupina priredi v nedeljo 2. avgusta izlet v Mojstrano. Spored prireditve je naslednji: Ob 14.30 je sprejem gostov na postaji Dovje - Mojstrana, nato spored v jesenjsko sokolsko godbo na čelu skoz Mojstrano in nato na telovadišče. Ob 15.30 se prične javna telovadba, pri kateri nastopijo vsi sokolski oddelki s prostimi vajami na orodju in v lahki atletiki. Nastopi tudi oddelke vojske s posebnimi vajami ter v raznih panogah lahke atletike in voletiranjem. Izlet je vezan za sokolska društva Rateče - Planica, Kranjska gora, Mojstrana, Jesenice, Koroška bela - Javornik in Blejska Dobrava. Vsem izletnikom dopušča čas, da grede zjutraj na izlet k Peričniku in v Vrata, popoldne pa se udeležijo v Mojstrani javnega nastopa. Sokolstvu naklonjeno občinstvo iz vse zgornje savske doline pa naj v tim večjem številu poseti sokolsko prireditve v Mojstrani, ki bo vse goste gostoljubno sprejela.

Iz škofje Loke

Ob smrti sreskega načelnika g. Franja Levničnika. Morda so prav težkoče, ki se bori škofja Loka z njimi, v svojih prizadevanjih za lepo bodočnost, vzrok, da se škofjeloški prebivalstvo in z njim vse okraj posebno hvalno spominja vseh onih predstojnikov, ki so vodili sresko izpostavo od njenih početkov dalje. V vrsto teh njenih prijateljev je zasekala zdaj smrt vrzel, ki je škofjo Loko globoko presunila. Sreski načelnik g. Franjo Levničnik je bil drugi predstojnik škofjeloške sreske izpostave ter je živel več let med nami. Bil je splošno cenjen in spoštovan obenem, kar oboje je tudi v največji meri zaslužil. Po svojem značaju blag, je znal z globokim razumevanjem uravnarjati svoje delo. Stiki, ki jih je navezal pokojnik z javnostjo, so vselej temeljili na priprčnosti. Iz škofje Loke je odšel g. načelnik v Ptuj, oddol pa so ga premeštili v ljubuški srez, kjer mu je zdaj smrt presekala zadnje čase preskušeni polno življenje. škofjeloški okraj bo ohranil g. načelnika Levničnika v najlepšem spominu.

Ljubljanski otroci v Poljanski dolini. Poljanska dolina si krepko utira pot k razvoju tujeskega prometa. V idilčni vasi Logu nad škofjo Loko so našli siromašni ljubljanski otroci letovišče. Na letovanju je 14 deklic in 23 dečkov že tretji teden. Domažini gredo malim letoviščarjem zelo na roko, tako, da se počutijo otroci kakor doma. Prireditli so tudi več izletov v okolico, med drugim so obiskali tudi grob visokega gospoda. Ekakurizjo je pripravilo društvo »Skrb za mladino«, ki mu je mnogo na tem, da bi letošnjemu, po vrsti petemu letovanju, sledila še nadaljnja.

SAMOZAVEST

Gospodična, ali vas je moja snubitev hudo presenetila?
— Niti najmanj, saj že davno vem, da imate dober okus.

Natreskan pred sodniki

Pije samo za potrebo — Karambol dveh Anek — Zlorabljena deklica

Ljubljana, 29. julija.

Peter Šlebir, posestnikov sin, in Peter Rebernik, zidarski pomočnik, sta se pred meškim spopadla na Viševci. Začelo se je zaradi dekleta. Šlebir je bil zelo pijan, ker rad pije žganje, čeprav je še zelo mlad. Napadel je Rebernika s koso in mu zadal hudo poškodbo na roki.

Kakali smo, Šlebirja pa ga ni bilo. Sodniki malega senata so vprašali navzočega Rebernika, kje je junak s koso. Rebernik je dejal, da ga najbrž ne bo, ker ga je videl zjutraj na vse zgodaj pijanega. Šlebir se je pa le primajal napoved v dvo-rano. Vse je priznal in mu je bilo veseno, kako in kaj. Mel si je z rokami oči, ki so mu lezle skupaj, da ni zadremal na zatožni klopi. Ko ga je predsednik senata vprašal, ali naj prečita izjavo njegove sestre, je Šlebir zaspano odgovoril, da »žihor, kakor vočev«.

Šlebirjevo pismo o glasu in njegov kazenski list nista bila nič kaj prijazna. Fant ni bil prvič pred sodniki. Državni tožilec dr. Lučkovnik ga je vprašal, kdaj bo nehal piti. Šlebir se je prebudil iz sladke omotice in se živahno nasmejal gospodu, ki je kazal toliko zanimanje za njegovo malenkost:

— Ja, ali se vam zdi, da sem pijan?
— Trezni niste!

— Nekaj kozarcev sem ga res izpil, saj ga pijem samo za potrebo. Mlad človek si ga lahko privoščiti za potrebo.

Glede napada s koso se je Peter ingovarjal s pijanostjo. Zdravnik dr. Suher je ugotovil, da poškodba nima težkih posledic, šlo je torej samo za prestopček. Sodniki so Petra obremenili s 5 meseci strogega zapora, plačati pa mora tudi Reberniku za bolečine 500 Din in OUZD 520 Din. Peter je kazenski sprejel, češ, kaj pa hoče. In se je počasi odmahel iz dvorane.

OBE STA BILI KRIVI

Štrilja Anica, kolesarka, in gospa Anica, motoristka, sta bili oboje, da sta ogrežali varnost potnikov na Rastlji cesti

pred Zmajskim mostom, ko sta trčili, se obe precej potolčki in si raztrgali obleko.

Lepa gospa Anica je sodniku narisala »dejanjski stan« na papir.

— Pogledjte, gospod sodnik, tukaj sem vozila, tam je most...

— Sodnik: Tam ni nič, most je tu...

— Ne, tle je...

Kriv je bil prav za prav tisti furman, ki je peljal voz mrve čez most. Kolesarka je bila pred njim, motoristka za njim. Furman je zavil v stran, kolesarka se je znašla pred motoristko, motoristka pa pred kolesarko. Nista se pa več ugnili izogniti druga drugi. Kolesarka je zahtevala 100 Din za popravilo kolesa, 80 Din za raztrgano obleko in 40 Din za raztrgano kombežno, ki je bila čisto nova in jo lahko pokaže, da je res raztrgana, je rekla. Za bolečine ne zahteva nič, čeprav jo še zdaj zobje bole. Motoristka je pa imela za 180 Din škode zaradi poškverjenega vozila, 700 Din jo je stal plašč, ki je raztrgan, za bolečine pa zahteva 100 Din.

Sodnik je razsodil, da sta bili obe krivi. Kolesarka je bila obsojena na 100 Din denarne kazni pogojno za 1 leto, motoristka pa na 200 Din denarne kazni pogojno, ker mora motoristka bolj paziti na ulici med vožnjo, kakor kolesarka.

ALI IVANKA LAZE?

38 let stari A., raznašalec kruha, 27 let stari B., tudi raznašalec kruha, ter 47 let stari C., cerkovnik in organist, vsi iz nekoga kraja na Gorenjskem, so sedeli na zatožni klopi, obtoženi, da so zlorabili neko 15 let staro Ivanko.

A. je izjavil, da deklica niti dobro ne pozna. Vse se je Ivanka izmislila in vse kaže, da jo je nekdo nahajal. B. je tudi trdil, da je nedolžen in priponni. Da Ivanka najbrž ni pripravi pametni. C. je navno tako zatrdel svojo nedolžnost in rekel, da je čisto nemogoče, da bi storil očitano mu nočisto dejanje za zvonikom. ne da bi kdo kaj opazil, saj so bili ljudje še v cerkvi in gospod kaplan ter gospod župnik sta šla tedaj iz cerkve.

DNEVNE VESTI

— Tuja prisila v Dubrovniku. V Dubrovniku sta se mudila v ponedeljek dva tuja princa. Iz Budve se je pripeljal z dvornim avtomobilom španski princ Anauho, sorodnik bivšega španskega kralja Alfonza XIII. Z luksuzno motorno jacht Amrita se je pripeljal v Dubrovnik italijanski nadvojvoda D'Aosta, nekdanji italijanski kralj Viktorja Emanuela. Princ potuje inoognito pod imenom Amadeo de la Cistera.

— 40letnica 26. razreda vojne akademije. V nedeljo 2. avgusta bo praznoval 26. razred vojne akademije 40letnico ko so prišli iz nje prvi častniki. 15. avgusta se sestanejo še živeči gojenci tega razreda, od katerih jih je umrlo že 65, 40letnico jih je pa doživelo 42, med njimi tudi armijske generala Danilo Kalafatović in Miloš Jovanović.

— Učiteljski kongres v Novem Sadu. Poročali smo že, da bo letošnji učiteljski kongres od 3. do 5. avgusta v Novem Sadu. Kongresa se udeležijo okrog 2.000 delegatov iz vse države. Ker v Novem Sadu ni za toliko gostov prostora v hotelih, bodo stanovali učitelji tudi po privatnih hišah.

— Predsednik mednarodne unije matematikov v Splitu. V Splitu se mudi že več dni znani angleški učenjak, predsednik mednarodne federacije matematikov prof. V. Young. Zanimajo se za gospodarske in kulturne razmere v naši državi.

— Vatikan suspendiral dva frančiškana. Rimska kongregacija je suspendirala od izvrševanja službe frančiškana, načelnika pravosodnega ministrstva v Beogradu dr. Avgustina Čičića in gvardijana frančiškanskega samostana v Gučki gori Ladislava Fišića, ker sta vložila na civilnem sodišču tožbo proti vrhovskemu nadškofu dr. Sariću.

— Ogromno škodo povzročajo živalske kužne bolezni. Centralni veterinarsko-bakteriološki zavod v Beogradu pod vodstvom dr. Ivo Kende je ustanova kmetskega ministrstva. Zavod ima pet oddelkov, v katerih so pisarne in laboratoriji. Dejuje že deset let na zatiranju živalskih kužnih bolezni, ki povzročajo našim kmetovalcem ogromno škodo. Ta škoda znaša na leto nad eno milijardo.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 61. z dne 29. t. m. objavlja uredbu o obšinskih službenicah, ki jo je sklenil banski svet dravske banovine po pooblastili iz § 85 zakona o občinah na svojem sedmim rednem zasedanju dne 22. februarja 1936 in objave o pobiranju občinskih davčnin.

grofom Mirkom Pletykom Inno, ki je ukradel dragoceni diptihon iz zakladnice zagrebskega kaptola. Pustolovec se piše v resnici Martin Maratović in je bil prvotno trgovec v Splitu. Po drami tatvini diptihona je brez sledu izginil. Diptihon so pozneje našli v Ameriki in ga dobili nazaj.

— Dve žrtvi Dunava in nova žrtev Save. V Dunavu pri Beogradu sta utonila večera bogoslovec Ilija Stanić in Momčilo Čamčija, v Savi pri Zagrebu pa Hamdija Mandić.

— Peč iz češkoslovaške v šibenik. Dva mlada čeha Stjepan Kopršćak in Franc Stip sta jo mahnila iz češkoslovaške peči v Dalmacijo. Brez vsakih dokumentov sta prekoračila našo mejo v Murski Soboti, od koder sta nadaljevala svoje romanje preko Maribora, Zagreba, Siska, Knina, Splita, Makarske in Dubrovnika nazaj v šibenik. Za to dolgo pot sta rabila šest tednov in preživljala sta se z dohodki od raznih akrobacij.

— Autoizlet: 3. — 7. avg. na Dunaj. 3. — 11. avg. v Berlin. 7. — 9. avg. na Grossglockner. 22. — 26. avg. na vsa jezero Salzkammerguta. Prijave: Izletniška pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26.45.

Iz Ljubljane

— Iz Benčan Janca — šestdesetletnik. Na svojem domu v idilični Rožni dolini praznuje danes zdrav in krepak svoj 60. letni rojstni dan g. Janez Benčan, stavec v pokroju. Naš jubilant je od mladih nog zaveden narodnjak in Sokol, še iz tistih časov, ko je bilo nevarno zagovarjati Tyrsevo sokolsko misel. Posvetil se je tiskarski umetnosti in je bil v tej panogi uslužben nad 40 let. Pred leti je stopil v pokoj in sedaj uživa svoj zasluženi pokoj s soprogo Vekoslavo, prav tako zasluženo narodnjakinja in Sokolice v prijetnem domu v Rožni dolini. Kljub svojim šestim križem se naš jubilant udeležuje vseh sokolskih in nacionalnih prireditev in s ponosom obleče sokolski kroj. Odločno je stal vedno v naprednih vrstah in upravičeno ga pristojevo vičani med najodličnejše pobornike jugoslovanske nacionalne misli. Jubilantu želimo še mnogo zdravih let ter mu kličemo krepak »Zdravo!«

Dr. Igor Tavčar
Dr. Konvalinka Tavčar
imata novo telefonsko številko
3595

— Iz Zadnji tržni dan v mesecu je bil danes, vendar je bil trg dobro založen. Kupčija pa ni posebno cvetela. Zelenjadni trg je zdaj skoraj vsak dan povsem zaseden, ne le ob tržnih dneh v Ljubljani, ampak tudi v okolici. Zelenjadni vrtni, odkoder dovajajo na živilski trg dan za dnem velike količine zelenjave in solivja. Prejšnje čase so za lagale trg predvsem Trnovanke in ni bila tako huda konkurenca med prodajalci. Tedaj ljudem tudi ni predla tako trda za denar. Barje napreduje čedalje bolj ter prevzema počasi značaj nekdanjega Trnovca. Trnovci se pa prerajajo iz predmestja v mesto. Zato se je motili oni, ki so pričakovali, da bo živilski trg čedalje slabše zaseden, čim bolj se bo širilo mesto. Cene na trgu se znatno ne spreminjajo od tedna do tedna. Zdar je trg že založen skoraj z vsemi letosnjimi pridelki zelo dobro, zato se ne čene že kolikor toliko ustale. Izmed zdajšnjih novitet lahko omenimo samo domače paradižnike, ki jih prodajajo že po 4 Din kg. Uvožen je malo cenejši, ker jih lahko dobijo že izpod 4 Din. Sadni trg je letos izredno dobro založen za julij. Posebno mnogo je hrušk in breskev. Omeniti je treba, da so na trgu na prodaj tudi zelo lepe v Ljubljani pridelane breskve. V Linhartovi ulici je velik sadovnjak za breskve. Pridelki je tako lep, da ljudje mislijo, da so to italijanske breskve. Prodajajo jih po 10 do 14 Din kg. Najboljše hruške na trgu so zdaj »salzburgarice«, ki so po 5 Din kg. Na kmetem sadnem trgu je med sadjem na prodaj tudi mnogo rdečih malin, in sicer po 4,50 Din kg ali liter. Na perutninskem trgu so cene nespremenjene.

— Iz Vzdrževanje cest v središču. Večina cest v središču je dobrih, izvesti je pa treba ceste na nabrežjih Ljubljane. Vse prometne ceste sredi mesta so tlakovane, razen Vegove ulice. V zahodnem delu mesta so napravili pred leti poskus: ceste so sprameksirali. To je cenen način asfaltiranja, vendar čistiše prav za prav ni asfaltirano, nego samo poskropljeno s katranom in posuto z zdrobljenim vulkanikam kamnjem. Za to asfaltiranje ni treba betonskega temelja. Najprej čisto dobro očistijo, da odstranijo s površine vse prah, nakar jo pobrizgajo s smolo. Na prašni cesti se smola ne spoji s površino, kar se kaj kmalu pokaže. Nasip se zveže s smolo in ko ga vozila časom utro, se spoji z njo tako, da je tlak navidez asfalt. Pri nas se sprameksiranje cest ni posebno obneslo. Nasip so gladili z valjarjem, ki je pa bil očitno pretežek, ker se je pod njim zgrbančil tlak in nasip neenakomerno stisnil. Sprameksiranje popravljajo vsako leto, da sproti zakrpajo luknje in zravnaajo kotanje. Tudi zdaj jih popravljajo. Po tem, da so popravila potrebna tako pogosto, bi Slovci mislili, da sprameksiranje cest ni posebno priporočljivo. Pomisliti je treba, da v zahodnem delu mesta v Levstikovi ulici in na Vrtači ni živihnega prometa, a morajo ceste vendarle tako pogosto popravljati.

— Iz Nove oficirske legitimacije naj dvignejo v soboto dne 1. avgusta t. l. ob 8. zjutraj pri komandi Ljubljanskega vojnega okrožja soba štev. 29, Maistrova ul. v Ljubljani bivajoči rezervni častniki z začetno črko S, S, T in U.

— Iz Škropljenje cest. Zaradi hude vročine prihajajo škroplilni vozovi na ceste po večkrat dnevno. Zlasti morajo pridno škropliti v središču mesta, kjer se tlakovane ulice in trgi hitro segrejejo. Tako škropljenje v Selenburgovi ulici, kjer se tlak segreje od solne najhitreje, le malo zalega, prav tako se kaj hitro osuši tudi Kongresni trg. Škropljenje pa zaleže vsaj v toliko, da se

čez dan v mestu ne dviga prah. Še večkrat pa bi kazalo škropliti neizločene glavne ceste, ki vodijo v mesto, kakor Triško, Dolenjko pa tudi Celovško in Smarinsko cesto. Tam je na cesti obilo prahu, ki ga sproti dviga veter in pa avtomobili in to hiše ves dan zavije v prah.

— Vrnitev poštinskih kolonij mestne občine. Poštinska kolonija v Mednem se vrne jutri, v četrtak ob 16. na glavni kolodvor. Jstotako se jutri vrne poštinska kolonija mestne občine, ki je bivala ob morju pri Sv. Jakobu-Siljivci. Prišla bo ob pol 21. Starši otrok iz obeh kolonij naj pridejo na glavni kolodvor.

— Iz Tatovi na Savi. Na Savi in sicer vzdolž struge od Medvoda pa do Tacna, Jezice ter Tomaševca, v vročih dneh kar mrgoli kopačev. V kopalniščih s kabizami jih je bolj malo, večina ostane na prostem v grmovju, kjer spravljajo obleke in vse, kar prinašajo s seboj. To je pa ugodna prilika za tatove. Tudi letos se je že večkrat primerilo, da je moral ta ali oni kopač domov v pomanjkljivi obleki, ali pa je bil prisiljen na Savi počakati prijatelja, ki je mrd tem odhitel na njegov dom po drugo obleko. Kopalcem krajevo tatovi tudi denar, ure in kolosa. Orožniki so sicer pridno na delu in iščejo že dokaj znane tatove, vendar se jim ni spretno izmikajo. Včeraj pa se jim je na Jezici vendarle posrečilo prijeti 26-letnega bivšega trgovskega pomočnika Antona Cerarja iz Domžal, ki je ukradel več kopalcev in ukradeni obleko prodajal po vaseh.

— Iz Otročji žrtve perversneže. Policija je te dni prišla neke po mestu pohajajoče družice, ki so se jih lotili trije perversneži. Otročji so perversneže poznali in povedali na policiji njih imena. Dva sta bila aretirana, eden pa je medtem že podlegel srčni kapi.

— Iz Izsleden vlomilec. Kakor smo že poročali, je bil izvršen prid dnevi v pisarno carskega posrednika Vojteha Vardjana plemić carinarice držen vlom in so mu vlomilci odnesli 5000 Din vredni pisalni stroj ter nekaj obleke. Včeraj je policija izsledila vlomilca v osebi 21-letnega mešarskega pomočnika Janca Vidra iz Grosuplje, dočim se je posrečilo njegovemu tovarišu Ivanu Ferjančiču pravčasno pobegniti.

— Iz Most samomorilcev. S črnškega mostu so skočili v Savo trije obupanici, ki so jih kopalci rešili. Življenje sta hotela končati dva delavca in neznan mladenič iz Ljubljane, ki so ga morali spraviti k zavesti potom umetnega dihanja. Ljudje okupujejo največ zaradi bede ali neurene ljubezni. Tudi mladenič iz Ljubljane si je hotel končati življenje, ker ga je zapustila izvoljenka.

— Iz Mala postopača. Stražnik je včeraj prijel na ulici dva že znana mladoletna postopačka, ki sta prosjala po ulicah in posočala tudi stanovanja. Dečka, ki sta doma v okolici Domžal, je stražnik odvedel na policijo, kjer sta izpovedala, da se preživljata z beračenjem že leta in se malo zadržujeta doma. Večinoma živita v Ljubljani, kjer dobita vedno kaj za pod zob in nabereta tudi obleke ter dobita kak dinar. Na policiji sta otroka med parvo kar hitro smuknila k stenskem zemljevidu in si je je zaenkrat samo v mislih in besedah kretali pot proti Sušaku. Morala pa bosta najbrž ostati v Ljubljani, odkoder ju bodo spravili v vzgojevališče.

— Iz Vid vaših oči si obvarujete je z optično čistimi brušnimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašan optik, Stari trg 9, Ljubljana.

DANES OB 16., 19.15 IN 21.15 URI POSLEDNJI SENZACIONALNI boksmatch od 1. do 12. runde. **Schmelling proti Joe Louisu**
Kot dodatek »Kanadski petorčnik«
KINO SLOGA, tel. 27-30 Jutri veleburka: Gospod brez stanovanja

Iz Maribora

— Triglavski žrtvi na sadnji poti. Včeraj popoldne se je vil na pobresko pokopališče žalosten sprevod. Nepregledna množica prijateljev in znancev je spremljala mlada ljubitelja planin, v triglavskih stenah tako tragično preminulih mariborskih sportnikov Sava Domicija in Egona Letnerja na njuni zadnji poti. Žalnega sprevoda so se udeležili zastopniki tukajšnjih sportnih organizacij, ki so položili na grob nepozabnih mladeničev krasne vence.

— Fotomaterijem, ki bodo slikali prizore velike gasilske prošnje na »V. mariborskem tednu«, se nudi prilika, da si pridobijo lepe nagrade. Mariborska gasilska četa je namreč sklenila, da bo najboljšo sliko nagradila.

— Ni dr. Pavelič, pa ne iz Maribora. Grška policija je poslala mariborski obvestilo, da so v Ramsau-Schladingu v Avstriji nedavno aretirali nekega Jakoba Hudeca, ki se je izdal za pisarju nekaterih inozemskih listov za atentatorja dr. Ante Paveliča. Tamkajšnje oblasti lo odločno demantirajo in trdijo, da je aretiranec iz mariborske okolice. Zato je mariborska policija izvršila obširne poizvedbe in dognala da Hudec ni iz Maribora.

— Vlom. Preleto noč je neznan storilec vlomil v stanovanje posestnika Pavla Pivca v Velki in ukradel 1200 dinarjev gotovine ter za 3000 dinarjev zlatnine in razne obleke. Rokomavna iščejo orožniki.

— Orožnik pade v prepadi. V Konjicah se se preleto noč zelo hudo ponesrečil 25-letni orožnik Peter Kravič. Ko je v gozdu nad Konjicami zasledoval nekega zločinca, v temi ni opazil globokega prepada ter strmoglavil v globino. Nesrečnež je oblezal nezavesten z razbito glavo. Nevarno poskodovalnega ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je njegovo stanje zelo resno.

— Naplavljen truplo. Pri Jančevskem vrhu je Drava naplavlila truplo neznanega utoplenke, stare 25 do 30 let. Ker na truplu ni bilo videti nikakih znakov nasilja, so utoplenko v Breznem pokopali. Identiteta ni znana.

— Tajnost parkiranja na mariborskih ulicah. Včeraj sta bila v Vetrinjski ulici po policijskem stražniku opozorjena dva avtomobilista, da v tej ulici parkiranje (postojanje) avtomobilov ni dovoljeno, češ, da je ulica preozka. To je vsekakor čudno, ko prometna policija še vse do danes ni nikjer postavila internacionalno priznanih znakov v obliki malih kandelabrov. Po mednarodnih pravilih bi se mesta, kjer je parkiranje dovoljeno ali nedovoljeno, morala točno označiti. Tako pa imajo avtomobilisti domaći kakor tuji sitnosti s policijskimi organi, kar bi vse lahko izostalo.

— Očetna kislina... Včeraj popoldne so ljudje našli na evangelijskem pokopališču 12letnega kovaškega pomočnika Franca Z., ki je v samomorilnem namenu izpil večjo količino očetne kisline. O dogodku so takoj obvestili mariborske reševalce, ki so nezvestnega mladeniča prepeljali v bolnico.

— Prepoved točenja alkoholnih pijač. Da se prepreči pijančevanje in izgredi vojaških nabornikov ob priliki rednih naborov, odreja na podlagi členov 66 in 67 zakona o notranji upravi, da se v dnevih od 4. do 14. avgusta vojaškim obveznikom v Mariboru ne smejo točiti in prodajati alkoholne pijače. Prestopki te navedbe se bodo kaznovali na podlagi čl. 69 zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 500 Din. v slučaju neplačila v danem roku pa z zaporom od 1 do 10 dni. Naredita stopi v veljavo 4. avgusta.

— Stanovanjski urad Mariborskega tedna. Kakor vsako leto, bo tudi letos za časa jubilejnega »V. mariborskega tedna« posloval poseben stanovanjski urad, Mariborsko javnost, ki ima za časa letošnje jubilejne pri-

reditve na razpolago prosti stanovanja, o.veščamo, da bo stanovanjski urad MT letos osredotočen na glavnem kolodvoru v tamkajšnji poslovalnici »Putnik«. Prijave stanovanj sprejema izključno le imenovana poslovalnica na glavnem kolodvoru dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Stanovanjski urad bo posloval ves čas Mariborskega tedna, t. j. od 1. do 9. avgusta. V tem času je dovoljena obiskovalcem polovična vozilna na vseh naših železnicah.

— Obiskovalcem »V. mariborskega tedna«. Letošnji »V. mariborski teden«, ki je počasi tudi z najbližjega mesta, bo od 1. do 9. avgusta. Za posej le tradicionalne prireditve velja polovična vozilna za dopotovanje od 30. julija do 9. avgusta, za povratek pa od 1. do 9. avgusta. Izvenmariborski posetniki morajo na odhodni postaji kupiti direktno vozno karto in železniško legitimacijo za brezplačen povratek. Vsek zunanji obiskovalci, ki želijo v dnu ostati v Mariboru in večkrat posetiti »Mariborski teden«, lahko v slučaju, da je za vozno karto plačal Din 15.— do 25.—, oz. do Din 60.—, kupi dražjo legitimacijo, ki mu omogoča željeno število obiskov. Za zunanje obiskovalce posluje stanovanjski urad »Mariborskega tedna« noč in dan ves čas prireditve pri vseh vlakih in poslovalnicah »Putnik« na glavnem kolodvoru.

— Službo dobi pri tukajšnji borzi dela več orodnih ključavničarjev. Interesanti dobe podrobna pojasnila v uradu med dopoldanskimi urami.

Hollywood je merodajen

Mnogo ljudi je, ki skušajo živeti tako, kakor žive filmske zvezde na platnu. In to je priložilo vodilne uradnike nekega velikega ateleja v Hollywoodu, da so sestavili zbor tajnic, ki odgovarjajo na vprašanja graditeljev, dekoraterjev, arhitektov in tvorcev mode. V tem ateleju dobivajo iz vsega sveta povprečno 350 pism na teden, v katerih ljudje vprašujejo po tem in onem, kar se rabi v filmskih prizorih. Kapelniki vprašujejo, kako naj igrajo to ali ono melodijo. Tri dni po premijeri filma »Small Town Girl« je odgovoril modni poročevalec Adrian na 15 vprašanj o ljubezni in barvi večernih toalet Jeanet Garthorove. Na garderobo Myrte Loy v nekem filmu je prišlo 220 pism, nad 600 pism se je pa nanašalo na toalete Joan Crawfordove v filmu »I live my life«. Spalnica v tem filmu je zanimala mnoge arhitekta, da so se informirali o nji. Za vse malenkosti iz filmskih atelejev in posetih prizorov v njenih filmih se zanimajo ljudje in vse hočejo posnemati. Nek newyorški hotel je vprašal režiserja Cedrika Gibbonsa, kje in po čigavih načrtih je bila narejena oprema poročne sobe v nekem filmu Jean Harlowe.

Adrian pravi, da je film najučinkovitejše sredstvo, kako pokazati svetu novo modo, stanovanjsko opremo itd. On pravi, da ni nobenega sredstva, ki bi omogočilo milijonom ljudi v Ameriki vsak teden in ob istem času revijo toalet, kakor jo pokažejo filmske zvezde. Film je prava modna revija za stavec damskega sloga, mora korakati. Hollywood najmanj osem mesecev pred modno, kajti tako dolgo rabi film, da obide ves svet.

ČITAJTE
»LJUBLJANSKI ZVON«

Kupujte domače blago!

MALI OGLASI

sedca 0.50 para, davek 3.— sedca 1 Din, davek 3 Din
preklic
s pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko — Popustov za male oglase se priznava.

POUK
sedca 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 3 Din

STROJEPIŠNI POUK
za časa počitnic (po desetprstnem sistemu) za začetnike in izveštane. Večerni tečaj. Učna ura znižana na 2 Din. Vpisovanje dnevno. Pričetek novega tečaja 4. avgusta. Christoforovni zavod, Domohranska c. 15/2101

RAZNO
sedca 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 3 Din

LAHKA LETNA OBLACILA
burel kaša, lieter in damske sportne hlače v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri Prešerju, Sv. Petra cesta 14/6, K

KLISEJE
Jugografija

50 par entlanje
asuriranje vezene zaves, prila, monogramov, gumbnic
Velika zaloga perja a 6.75 Din
Julijanc, Gospodstvska 12.

Vzorec pošilje brezplačno
»Radiosane«, Zagreb
Dukljanova 1.

PRODAM
sedca 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 3 Din

I. a HRUSKE
sveže, namizne, debela jabolka, ščipje bele, plave. Košare 40 kg Din 124.— franko vozilna razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 2108

HALO! HALO!

Došla je nova pošiljka dalmatinskih vin, odlikovanih na londonski razstavi.

Toči se belo vino po Din 8.—, črno Din 7.—, opolo Din 7.—; golaž porcija Din 2.—.

PRESERNOVA ULICA 5 (na dvorišču)
Priporočata se **BRATA BUJAS**

Mestni ogrevalni zavod
Občina Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, prastari oče, gospo:

KOTNIK PAVEL

včeraj, dne 28. VII. 1936., po daljši bolezni, bogudano za vedno zapustil.

Pogreb dragocene pokojnika bo v četrtek, dne 30. julija 1936 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Emonska cesta 6, na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi v Trnovem dne 31. t. m. ob pol 6. uri zjutraj.

LJUBLJANA, 29. julija 1936.

ZALUJOČI OSTALI

Makulturni papir

preda
uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

Lidija Wisiakova o Argentini

ki jo je spoznala v Parizu
Vaclav Vlček je bil partner v njeni najčudovitejši
kreaciji

Ljubljana, 29. julija.

Tisoče njenih oboževalcev je pretresla vest, da je nenadoma umrla plesalka svetovne slave Argentina, Pariški časopisi so poročali, da so ljudje jokali v kavarnah in na ulici, ko so v večernih izdajah dne 19. julija čitali, da je zašla za vedno ta čudovita zvezda plesne umetnosti. V Ljubljani jih je malo, ki so Argentino videli na odru živo, gdnca Lidija Wisiakova je pa gotovo edina, ki jo je poznala osebno. Ko je zvedela, da je velika Argentina mrtva, se je zjokala in ni mogla verjeti, da je res, kajti sama je bila velika oboževalka slavne plesalke in njene umetnosti.

Gdnca Lidija je pripovedovala o svojem poznanstvu z Argentino tele zanimivosti:

— Ko sva prišla z Vlčkom iz Ljubljane v Pariz l. 1936, sem prvič videla Argentino. Tedaj je bila že slavna v Ameriki, v Parizu pa je še niso poznali. V umetniških krogih so celo govorili, da je že prestara in da bo težko dobila angažma. Drugod že slavna plesalka si je morala torej v Parizu šele utrditi pot do uspeha in priznanja. Pariz je svet zase, ki ne prizna vselej umetnice, ki jih poprej že priznajo drugod. Ravno v Parizu je dosegla v zadnjih dvanajstih letih vrhunec svoje slave. Njen prvi nastop je bil v gledališču Olympia. Z Vlčkom in skladateljem Škerjancem smo sedeli nekje zadaj na galeriji. Navdušili smo se za lepo Argentino, pa tudi pariška publika se je vnela za njeno originalno umetnost.

Pozneje sva se srečali z Argentino prvič na poljskem poslanstvu. Plesala je španske plesne na neki dobrodelni prireditvi. Tedaj sva ji bila z Vlčkom predstavljena in seveda Vlček tedaj ni slutil, da bo kdaj njen partner jaz pa da bom učenka njene spremljevalke in režiserke plesalke gospe Ibanez. Še večkrat smo se srečali na koncertnih večerih. Kadar je nastopila Argentina, sva dobila z Vlčkom od nje brezplačne vstopnice. Videla sva jo v gledališču Champs-Élysées, v dvorani Plegel, v operi Comique in v Veliki operi.

V operi Comique, kjer je bil Vlček baletni mojster, je nastopila v plesu »L'Amour sorcier«, s katerim se je prav za prav uveljavila v Parizu. V tem plesu je bil Vlček njen partner.

Argentina je bila virtuozinja v kastanjetah. Njena učiteljica je tej umetnosti je bila gospe Ibanez, zaradi tega sem šla v šolo gospe Ibanez. Učila sem se pri nji španske plesne s kastanjetami. Nekoč sem vadila ples iz cikla »L'Amour sorcier«. Kar vstopi Argentina in me opazuje. To vem, da še nikoli dotlej nisem imela tolikšne treme. Videla sem, da so bili ravno ti plesi njene najčudovitejše kreacije. Argentina mi je po skusnji čestitala in mi rekla, naj ne izgubim poguma.

Pred petimi leti se mi je pripetila na odru pri skušnji nesreča. Zaradi poskodb na nogi sem morala pustiti ples. Vrnila sem se v Ljubljano in Argentina nisem več videla žive. Toda lani, ko sem bila v Parizu, sem jo hotela obiskati, pa je nisem več dobila, odšla je že na odmor. Govorila pa sem

z gospe Ibanez. Povedala mi je, da namestila Argentina plesati samo še 5 let, narkar bi javne nastope opustila, posvetila pa bi se posebnim plesnim akademijam, katero bi ustanovila v Parizu za moderne in klasične plesne.

Z Vlčkom se je Argentina pogovarjala zelo podrobno o tej akademiji, kjer bi Vlček poučeval klasične plesne. Pred štirinajstimi dnevi je bil Vlček tri dni naš gost. Prišel je s francoske riviere in se je mimogrede ustavil v Ljubljani. Oh tej priliki mi je pripovedoval, da bo šla Argentina z njenim partnerjem Vincencem Escudero prihodnjo sezono zopet v Ameriko.

Argentinito lepoto in umetnost sem občudovala od prvega dne, ko sem jo videla na odru. Ker sem jo tudi osebno poznala, me je vest o njeni smrti uzlozila do dna srca. Res ne morem verjeti, da je Argentina mrtva.

— Ali ste v Parizu kaj zvedeli o njeni preteklosti in umetniški karieri?

— Da, z gospe Ibanez sva se večkrat pogovarjali o Argentini karieri. Razumljivo je, da sem se zanimala za življenjsko pot te velike umetnice. Pisala se je Antonia Mercé. Njen oče je bil prvi plesalec v Kordovi, njena mati pa iz neke španske plemiške družine. Rodila se je v Buenos Airesu. Ko je bila stara 9 let, je prvič nastopila v Madridu. Njen mož živi v Parizu, je žid po imenu Oxe in je lastnik gledališča Femina ter izdajatelj modne revije Femina.

Ze tedaj v Parizu se mi je zdelo, da je Argentina rahlega zdravlja. Znano vam je, da morda, da sta jetika in srčna kap boleznij, za katerimi umirajo plesalci in plesalke. Pljuča in srce največ trpita pri tej umetnosti. Zato se nisem čudila, da je Argentina zadela srčna kap, ko se je 19. julija vrnila domov z neke prireditve njej v čast v San Sebastianu. Tudi Vlček mi je zadnjič pravil, da jo je videl ob koncu sezone v Parizu in da je bila videti zelo izmučena in izčrpana. Pač usoda vseh umetnikov, ki dajo dušo in telo za umetnost!

Kino za pse

Lastnik velike pekarne v Berlinu je prišel na originalno misel, ki jo je dal tudi patentirati. S pomočjo filma dresira pse, ki dobe potem posebne diplome. Otvoril je že poseben zavod v Grünwaldu, kamor prihaja vedno več prijateljev psov. Za zgled so mu služili dresirani policijski psi, ki jih je večkrat videl v filmu. Iz zabojev je napravil kolibo, kamor je spravil šest volčjakov različne starosti ter nekaj dog in dobermanov in jim pokazal pasji film. Pri prvih prizorih so jeli psi strahovito lajati in tuliti. Lajanje je pa polagoma utihnilo in končno so psi nastroili ušesa in jeli z velikim zanimanjem gledati svoje tovariše na filmskem platnu. Ko so psi končali na platnu svojo produkcijo so jih čuvajči nežno pogladili. To je četrtonožnim gledalcem tako ugajalo, da so začeli od veselja lajati.

Lastnik pekarne je napravil potem v svojem zavodu pregrado, kakršne morajo premagati na platnu policijski psi. Preskrbel si je enako obleko, kakor jo nosijo čuvaji v filmu in začel je delati s svojimi psi vsakovrstne vragolije. Uspeh je bil presenetljiv. Psi so si na vse načine prizadevali delati isto, kar so počeli policijski psi pred filmskim aparatom. Najbolj so se potrudili volčjaki in dobermanji. Zdaj hodijo psi najprej v kino, potem pa na vrtu ponavljajo, kar so videli. Po 14 dneh so napravili na policiji izpit z odličnim uspehom.

Šejk Hamad v Londonu

London je posetil nedavno šejk Hamad ben Isa al Khalifa, vladar Bahrenskih otokov v Perzijskem zalivu s svojima dvema sinovima. Angleži so neopazeno prenesli med abesinsko vojno bazo svojega vojnega brodograja iz Bushire na njegovo ozemlje. Tako so se brez najmanjšega konflikta izognili morebitnim italijanskonomškim vplivom na iranskega kralja kraljev, na perzijskega šaha, ki mu pripada Bushire. Šejk Hamad dovoljuje tudi angleškemu letalom ustavljanje se na enem izmed njegovih otokov na poletih med Anglijo in Indijo. Nasprotno je pa dovolil šejk pred leti znani ameriški družbi Standard Oil Company iz Kalifornije ustanoviti na otoku podružnico, ki so jo nazvali Bahren Oil Company. Ta pridobiva zdaj milijon barelov petroleja letno in pomeni hudo konkurenco angleškemu petroleju. Zato imajo Angleži dovolj poviš, da ceni kraljevskega gosta bolj, nego so cenili uboga abesinskega cesarja, ki je bil vojvoda Yorški ob njegovem kronanju več tednov njegov gost. Edino vojvoda Yorški je dovolil abesinskemu cesarju pet minut trajajoči obisk, drugače so mu bila pa vsa vrata na dvor zaprta.

Pač so pa šejka Hamada vozili po Londonu in mu izpolnili vsako željo. Eni njegovi želji pa vendar ne morejo ustreči, šejk je namreč izrazil željo, da bi priplul parnik »Queen Mary« v Perzijski zaliv, da bi si ga mogli ogledati njegovi ljudje. Angleški listi poročajo, da se je šejk v Londonu najbolj zanimal za balet Rimskega Korsakova »Scherzadade«. Ta pravljica iz »Tisoč in ene noči«, v kateri najprej sultanova prva žena, potem pa tudi vse druge varajo sultana z zamorskimi sužnji, za kar jih sultanovi volaki pobijejo, je silno prevzela orijentalne goste. Oba sinova in oče so baje drhteličih nosilci in izbuljenih oči gledali balet in ves čas jih je mika'lo po seči vmes, tako se jim je bila razvnela itak že vroča kri.

Polet iz Los Angelesa v Moskvo

Slavni ruski letalec S. Levanevski, ki je tudi izdatno pomagal reševati Celjunkince, se pripravlja na polet iz Los Angelesa v Moskvo. Spremljal ga bo kmalar Lovčenko. Priprave so že končane. Pot ju bo vodila preko San Franciska, Seattle, Fairbanksa, Nome, nad obalo Ledenege oceana, na otok Dixon in dalje v Krasnojarsk. V Los Angelesu sta Levanevski in Lovčenko izdelala nov tip letala, prikladnega za polarne razmere. To je enokrilnik z motorjem 800 konjskih sil, ki lahko doseže hitrost 310

km na uro. Ker je letalo namenjeno v prvi vrsti za polarne kraje, ima kolesa in čolničke.

Levanevski je izjavil, da namen njegovega poleta ni rekord, temveč znanstvena opazovanja zlasti aeroloških pogojev leta-

nja v visokih zemljepisnih širinah. Letalo je opremljeno s vsemi potrebnimi instrumenti in aparati sovjetskega izvora. Levanevski krene na pot te dni, seveda če bo vreme ugodno, drugače bo pa počakal.

Razveseljive številke o porastu gradbene delavnosti Stavbna sezona je letos v Ljubljani mnogo živahnješa kakor lani

Ljubljana, 29. julija.

Letos lahko sprevidimo tudi že brez statističnega gradiva, da je gradbena delavnost oživila in da je konec zastoja, ki je trajal od začetka svetovne gospodarske krize. Precej živahna je gradbena delavnost tudi v Ljubljani. Vendar po samem številu novih stavb ne moremo zanesljivo presoditi, koliko je živahnješa stavbna sezona od lanske, ko so podjetniki tožili, da vlada največje mrtvilo. Najtočnejšo sliko o stavbnem gibanju lahko nudi le statistika o zaposlenih stavbnih delavcih, ki jo vodi OZD.

Ta statistika nam jasno kaže, da je stavbna sezona letos mnogo živahnješa kakor lani, in sicer v splošnem in ne le v nekaterih krajih. Največ stavbnih delavcev je zaposlenih v Ljubljani. Vseh je bilo zaposlenih v naši banovini prejšnji mesec 5677. K temu je pa še treba prišteti delavce, ki so zaposleni pri gradnji železnice, cest in vodovodov, ki jih statistični oddelček OZD registrira posebej, in sicer jih je bilo prejšnji mesec zaposlenih 3.068 v vsej banovini, dočim jih je bilo lani samo 2480. Stavbnih delavcev je bilo lani zaposlenih junija 4.097, torej 1580 manj kakor lani. V Ljubljani je lani bilo zaposlenih na stavbah 1294 delavcev junija, letos pa 1605. Pri rokah pa nimamo števil, ki bi nam pokazale posebej, koliko je bilo zaposlenih v Ljubljani še pri drugih gradnjah. Če bi k številu delavcev, zaposlenih na stavbah, prišteli še delavce, ki so zaposleni pri regulaciji Ljubljanice, in delavce, ki grade goranijsko cesto, bi bila skupna številka za-

poslenih delavcev v gradbenih strokah v Ljubljani še mnogo bolj razveseljiva.

Upoštevati moramo tudi zelo važen činitelj, ki je vplival na statistiko o zaposlenosti stavbnih delavcev v juniju v Ljubljani. Tedaj je namreč trajala stavka skoraj pol meseca in podjetniki so odjavili delavce. Ako bi ne bilo stavke, bi statistika izkazovala najbrž okrog 2000 delavcev, zaposlenih na stavbah v Ljubljani. To lahko sklepamo že po tem, da je bilo letos maja v Ljubljani okrog 800 več zaposlenih stavbnih delavcev kakor lani in junija se je stavbna delavnost razmahnila še bolj kakor v maju.

Jasno nam kažejo tudi številke o zaposlenosti stavbnih delavcev letos v prvi polovici leta v primeri z zaposlenostjo v vsej banovini lani, da je letosnja stavbna sezona precej živahnješa od lanske. Tako je bilo lani januarja zaposlenih 1207 delavcev, letos 1576, februarja lani 892, letos 1521, marca lani 1300, letos 2277, aprila 3623 — 4169, maja 3724 — 5852 in junija 4.097 — 5677. Pri gradnjah železnice, cest, vodovodov itd. je bilo lani januarja zaposlenih 1141 delavcev, letos 1111, februarja 971 — 1372, marca 1298 — 1880, aprila 1617 — 2223, maja 2236 — 2838, junija 2480 — 3068. Te številke nam lepo kažejo porast gradbene delavnosti z razvojem stavbene sezone. Najzanimivejše je, da je stavbna sezona letos v resnici mnogo živahnješa kakor lani, kar nam lahko po pravici budi optimizem, kajti do oživitve gradbene delavnosti ni prišlo slučajno, kakor tudi ni prišlo slučajno do zastoja.

Film je pomagal policiji

Z njegovo pomočjo so prijeli zločinca, ki mu evropska
in ameriška policija nista mogli do živega

Nemec Stoffeld, mednarodni žepar, se je proslavil s tem, da je kradel čela desetletja po Evropi bodisi v Berlinu, Londonu, Rimu ali Parizu, pa ga policija nikoli ni mogla zasačiti pri tatvini. Njegova sreča je bila splošno znana med zločinci in evropska policija si je globoko oddahnila, ko je prenesel Stoffeld polje svojega delovanja v Ameriko. Takoj po njegovem prihodu v New York so se začele množiti tatvine na podzemni železnici in avtobusih in policija je dobila v roke dokaze, da je na delu Stoffeld. Iz New Yorka se je preselil v Chicago, v zibelko ameriških tolovajev.

Da bi ljudje ne začeli verovati, da je zločinec nedosegljiv, je policija sklenila aretirati ga tudi brez dokazov, samo da bi obvarovala ljudi pred njim. Nekega dne je pa zapel na policijo v Chicagu telefon iz znana filmska družba je prosila policijskega ravnanja, naj pošlje v njen atelej nekaj detektivov, češ, da je njen operater aktualnih dogodkov nehoti ujel na ulici prizor, ki bo policijo gotovo zanimal. Prizor je trajal samo nekaj sekund in na filmskem platnu seveda ni mogla biti kdove kaj. Videla se je skupina radovednežev, kako gleda procesijo. Sprejaj je stala stariša dama z zelo verižico okrog vratu. Kar je nastala gneča za njo in videlo se je, kako ji je verižica nena doma padla na tla. V naslednjem trenutku se je pa kraj dame stoječi gospod sklonil.

Hm, to je pa res čudno, — je dejal detektiv, videč na platnu kosček filma. Zdaj vam ga pa pokažemo počasi, da bomo lahko ustavili aparat, kjer bo potrebno. Ustavili so ga baš tam, kjer se vidi, kako se gospod skloni. Videla se je točno roka, držeča majhne klešče. Bilo je jasno, da je ta roka prestigla verižico, da bi jo lahko kraj dame stoječi gospod pobral. Toda glava se na filmu ni videla, ker je bil dotični mož fotografiran preizkušeno. — Napra-

vite nam fotografijo tega prizora, je dejal detektiv, — saj nam lahko tudi naka prav pride. Čez dva dni so povabili Stoffelda pod pretezo na policijo, da bi si ogledali njegovo roko. In izkazalo se je, da je roka na filmskem platnu istovetna z roko moža, ki mu niti evropska, niti ameriška policija ni mogla do živega. Tako se je film znova izkazal kot zanesljiv pomočnik policije.

Annamsko cesarstvo se modernizira

Mladi vladar države budističnih Annamitov Bao Day, ki je bil vzgojen v Evropi, je svojo orientalsko deželo že precej reformiral. Toda tudi on je naletel med zastaranimi podložniki na hud odpor in malo je verjetno, da bi šle njegove reforme gladko. Francoski učenjak Rene Maunier poroča, da je Bao Day najprej odpravil barbarski način anamanske pravice, namreč smrtno kazen pod nogami »sena pravčnosti«. Nedolžni debelokožci, ki je po ljudski volji pomanjral v strašnih mukah na tisoče na smrt obsojenih Annamitov, je šel zdaj v pokoj in ta grozni način usmrtnitve je končno odpravljen.

Mladi kralj se ne oblači v pestra svilen oblačila, kakor zahtevajo tradicije njegove dežele temveč nosi moderne sportne obleke, igra pridno golf in bridge, sluge s pajlačami je nadomestil z električnimi ventilatorji ter poklical na dvor pariški jazz orkester, kar je dvignilo med domačimi vihar ogorčenja. Toda kmalu je pariška godba zmagala s svojimi najmodernejšimi komadi. Poznavalec Orijenta, že omenjeni prof. Maunier, pa izraža bojazn, da bi prevladala svobodomiselnost mladega vladarja ne omajala njegovega prestola, okrog katerega so zbrani starokopitneži, ki sovražijo vse novotarije.

André Theuriot:

Nevarna lepota

Roman

— Priznam, da sem fantast, — je zamrmral. — Ali sem na kriv, da so me vaše oči omanile kakor močno vino?

— To me žalosti, — je odgovorila resno, — kajti vi bi se ne smeli omanjati s tem vinom.

— Zakaj pa ne? — je vzkliknil ves v ognju.

— Ker niste svobodni.

— Svobodni? — je ponovil razburjeno. — Kdo pa je torej svoboden na tem božjem svetu? Ne morem drugače, nego videti vas in vi mi tega ne morete zabraniti. Globoka ljubezen ne pozna ovir.

— To so lepe besede, — se je zasmejala. — Recimo, da bi se nekdo resnično zaljubil v vašo ženo in da bi govoril tako, kakor govorite vi meni. Ali bi vas veselilo, če bi vašo teorijo prejel v praksi?

Jakob se je ugriznil v ustnice in molčal. Sram ga je postalo, ko je Mania znova omenila Terezijo. To mu je šlo

na živce. Vse, kar se je v njem skrivalo plemenitega in odkritega, so razgibale besede o njegovi poštenosti ženi, ki jo je hotel varati baš zavoljo te žene in to je smatral še za večji greh, nego nezvestobo samo, saj ga je ta žena sama vzpodbujala k nezvestobi. Zbolelo ga je, da je sponen na tisto podobo Terezije med razkošnim sestankom tako boleče prekinil ljubavno razmerje z Manio in ga prisilil, da bi znova poskušal svojo srečo. Bil je ves iz sebe, le ker ni mogel več spraviti s sveta tega, kar je bilo ušlo iz ust baronice Lieblingove, si je vsaj prizadeval, da bi pogovor zastal in zato je trdovratno molčal.

— Vi ne odgovorite, — je nadaljevala Mania. — Priznavate sami, da je molk tudi odgovor.

Nervozno je zamahnil z roko.

— Bognje, milostiva gospa, vi ste poosebljena logika.

Stisnil se je v kot kočije in trdovratno molčal. Jezno je gledal, kako stopata konja počasi po cesti ob ograji. Računal je, da bosta čez nekaj minut v mestecu Villefranche in da se bo kočijaž vrnal po isti cesti, ker mu je bila baronica tako naročila. Žal mu je bilo, da bodo minile dragocene minute, ki se nikoli več ne vrnejo in težil se je sam nase, da tako trdovratno molči.

Vsak moški ohrani nekaj nedolžne naivnosti, ki ga moralno dviga nad žensko. Jakob je bil prepričan o iskrenosti barončinih pomislekov, toda Mania jih je izgovorila samo s skrivno nado, da jih bo ovrgel. Skrivaj je opazovala Jakoba in se skrivnostno smejala. Ko je spoznala, da nalašč trdovratno molči, je vedela, da je dosegla svoj cilj.

— Kaj vam pa je? — je vprašala. — Ali se jezite?

— Jaz?... Še na misel mi ne pride jeziti se. Premišljujem samo.

— O čem pa?

— O tem, da ste hladni, kakor kip in da me ne ljubite.

— To je pa res lep poklon. Toda da vam ne ostanem dolžna, vam moram povedati, kaj mislim jaz: Preveč ljubite svojo ženo in zato ne morete iskreno ljubiti druge.

Veste dobro, da je baš narobe in veste tudi, da ste me očarali in začarali.

— Da, igram vlogo zle vile. dočim ostaja vila domačega ognjišča čista in nedotaknjena, a vi jo v globini svojega srca obžujete kot boginjo.

— Kako veste to?

— Mar nisem prav kar videla? Napravili ste kisel obraz pri sami misli,

da bi se mogle vaše teorije o nepremagljivi ljubezni obrniti v vašo škodo.

— To ni isto.

— Kdo pravi, da ni. Ona, sveta madona, naj ostane neomadeževana in nedotaknjena v svoji svetosti... Toda baronica Lieblingova, malce koketna in vrtoglava tulka, poleg tega pa še ločena od svojega moža... O!... seveda, za njo lahko lazi vsak brez strahu, lahko jo žali in če bi se mu tudi udala, bi to ne imelo posledic... Če pa baronica Lieblingova ni tako neumna, če zna kljubovati vsem zapelivcem in če se ne uda nikomur, kdor bi ji v zameno ne mogel dati več, nego kosček svojega srca, ji vržete v obraz obdolžitve, da ni zmogla ljubezni, da je hladna kakor kip.

Kar se je obrnila h kočijažu:

— Jene, v Villefranche smo... Čas je, da se vrnemo.

V skalnati kotlini nad morjem speče mestece je razpostavilo svoje hišice, njihova pročelja so se svetlikala v mesečini. Kočijaž se je počasi obrnil in konja sta jo ubrala nazaj ob obali po cesti, do kateri so bili prispeli.

— Ali se spominjate, — je nadaljevala Mania in se zagledala s svojimi jasnimi očmi v Jakobove, — ali se spominjate, kaj sem vam rekla o svojem značaju,

ko sva prvič govorila v vili Endymion?

— Da, takrat ste mi rekli, da imate rahločutno srce... Mislim, da ste malo pretiravali.

— Morda, toda pripomnila sem, da sem strahno sebična... Nisem se izpremenila... Vse ali nič in če se spozabim tako daleč, če napravim neumnost, da se zaljubim, ne trpim rivalinje. Do svojega ljubčka hočem imeti samo jaz pravico.

In pri teh besedah mu je zopet pogledala v oči.

Omamjen od njenega pogleda je slikar zašepetal.

— Ali bi ljubili tistega, ki bi izpolnil te pogoje?

Kočijaž je pogledal hitro po ravni cesti in v zapeljive baronične oči zroč Jakob je imel občutek, da plove na nevidnih krilih v neznanj raj. Prispel je bil do tiste stopnje čustvenega ognja, ko prikrivanje že izgubi pomen in ko se duša v mukah hrepenenja odloči odreči se vsemu in prelomiti vse dane obljube.

— Dovolite, — je nadaljevala baronica Lieblingova, — dejala sem, da bi zahtevala, da bi pripadal ljubljani mož samo meni, če bi se zaljubila.

— Ali bi me ljubili? — je vprašal slikar boječe, — če bi vam prisegel, da bom zavoljo vas pozabil na vse?